

7. Пустоход П. і Трацевський М. Шлюбність на Україні. Демографічний збірник. За ред. академіка М.В. Птухи. Праці Демографічного інституту. Т. VII. Київ: Друкарня Всеукраїнської Академії наук, 1930. С. 84–195.

8. Vyslobokov K.A., Shemshuchenko Yu.S. (Eds.) (1997). Prava, za yakymu sudytsia malorosiiskii narod 1743 [The Rights which Ruthenian People Use for Suing 1743]. Kyiv [in Ukrainian].

9. Глиняний В.П. Історія держави і права зарубіжних країн. Ч. 1. Харків: Одісей, 2003. 832 с.

10. Законы Ману. Перевод с санскрита С.Д. Эльманович. СПб. [Типо- литография Н.И. Евстифьева] 1913 г. 286 с.

11. Про попередження насильства в сім'ї: Закон України від 15.11.2001 р. № 2789-III. URL: <http://zakob4.rada.ua/laws/show/2789-14print1419207718774383>.

12. Проект Закону про запобігання та протидію домашньому насильству. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/zweb2/webproc4_1?pf3511=46129.

13. Віноградов А.К. Поняття та види насильства в сім'ї України. URL: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2016/1/17.pdf>.

14. Domestic violence and abuse: new definishion. Domestic violence - and - abuse: Home Office. Published 26 March 2013. Way of access: URL: <http://www.gov.uk / domesttik- violence-and-abuse>.

15. Нечуй-Левицький І.С. Кайдашева сім'я. Київ: Радянська школа, 1990.

УДК 347.2(043.2)

Олеїнікова Т.В., здобувач вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

АКТУАЛЬНІСТЬ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Ратифікувавши Міжнародний пакт про економічні, соціальні й культурні права, Україна та інші держави, визнали право кожної людини на найвищий досяжний рівень фізичного і психічного здоров'я, про що йдеться у статті 12 Пакту. Так, Конституція України, у статті 49, закріплює, що кожен має право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування.

У галузевому законі, що найбільше регулює медичну сферу у нашій країні, зазначається, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає, зокрема, кваліфіковану медичну та реабілітаційну допомогу, включаючи вільний вибір лікаря та фахівця з реабілітації, вибір методів лікування та реабілітації відповідно до рекомендацій лікаря та фахівця з реабілітації, вибір закладу охорони здоров'я – мова іде про статтю 6 Закону України «Основи законодавства

про охорону здоров'я». Стаття 14-1 зазначеного закону, визначає, що систему стандартів у сфері охорони здоров'я складають державні соціальні нормативи та галузеві стандарти. Вказано норма закріплює, що додержання стандартів медичної допомоги (медичних стандартів), клінічних протоколів, протоколів надання реабілітаційної допомоги, табелів матеріально-технічного оснащення є обов'язковим для всіх реабілітаційних закладів, закладів охорони здоров'я, їх відділень, підрозділів, а також для фізичних осіб - підприємців, які провадять господарську діяльність з медичної практики та/або мають право на надання реабілітаційної допомоги згідно із законодавством.

Отже, законодавство, на усіх рівнях, висуває до медичної допомоги, такі вимоги, як якість, кваліфікованість суб'єктів її надання, відповідність міжнародним та національним стандартам тощо. Водночас, обов'язковість підвищення своєї кваліфікації лікарями, поставлена на паузу наказом Міністерства охорони здоров'я України від 07.03.2022 № 426, а дія лікарських сертифікатів продовжена до кінця воєнного стану.

У пункті 8 Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 22.02.2019 № 446, зазначено, що лікарі, термін дії посвідчень про кваліфікаційну категорію та сертифікатів лікаря-спеціаліста яких спливає у період дії карантину, установленого Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та протягом 30 днів з дня відміни цього карантину, мають право атестуватись у шестимісячний строк після закінчення карантину. Станом на початок 2023 року, не скасував дію карантину. Звідси виникає риторичне питання, щодо можливості реалізації законодавчих вимог, що ставляться до якості медичної допомоги. Адже однією із заporук надання належної, якісної, відповідної сучасним стандартам, медичної допомоги – є безперервне підвищення лікарями своїх теоретичних знань та навичок.

04.08.2022 року за № 1415 Міністерство охорони здоров'я України, затвердило наказ «Про особливості атестації працівників сфери охорони здоров'я та продовження терміну дії сертифікатів спеціаліста, посвідчень про кваліфікаційну категорію в період дії воєнного стану». Відповідно до цього наказу, на період дії воєнного стану призупинено проведення: атестації на підтвердження звання лікаря (провізора) – спеціаліста, атестації на підтвердження звання спеціаліста професіоналам з вищою немедичною освітою, які працюють в сфері охорони здоров'я; атестації на підтвердження (присвоєння) кваліфікаційної категорії лікарям (провізорам), професіоналам з вищою немедичною освітою, котрі працюють в сфері охорони здоров'я, молодшим спеціалістам з медичною освітою та фармацевтам.

Відповідно до статті 80 Закону України «Основи законодавства про охорону здоров'я», особи, винні у порушенні законодавства про охорону здоров'я, несуть цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно із законодавством. Аналізуючи диспозиції статей, що передбачають відповідальність у сфері надання медичної допомоги, вбачається, що левова частка лягає на плечі самого медичного працівника, незалежно від організаційно-правової форми здійснення своєї діяльності. Враховуючи наведене, неможливо стверджувати, що саме держава гарантує реалізацію права людини на належну медичну допомогу. Скоріш, повноваження гаранта переходять до самого лікаря, і до його свідомого ставлення щодо підвищення свого професійного рівня, але здебільшого, це небажання нести відповідальність, у випадку настання несприятливих наслідків.

Наша держава, на усіх ланках, підлаштувалася під реалії сьогодення, запровадивши можливість отримання освіти всіх рівнів, он-лайн. Якщо брати аналогії із підвищенням своєї кваліфікації представниками інших професій, як приклад, адвокатів, то в останніх запроваджено проведення акредитаційних заходів, як он-лайн так і оф-лайн.

Таким чином, саме в медичній сфері, існує певна дизпозитивність дій медичного працівника, стосовно професійного розвитку, що з огляду на зовнішню та внутрішню ситуацію в країні, не є правильним. Законодавчі норми щодо можливості підвищувати свій кваліфікаційний рівень, не є актуальними. Підвищення кваліфікації медичних працівників, у період воєнного стану, має бути обов'язковим, зважаючи на тенденції поширення штамів деяких груп вірусів, а також той факт, що надання медичної допомоги у період бойових дій, дещо відрізняється від надання останньої у мирні часи.

Час не стоїть на місці, то й галузь медицини, як опорний титан нації – не повинна залишатися незміною.

Література

1. Конституція України: офіц. текст. Київ: КМ, 2013. 96 с.
2. Основи законодавства про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р.
3. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 04.08.2022 р. № 1415 «Про особливості атестації працівників сфери охорони здоров'я та продовження терміну дії сертифікатів спеціаліста, посвідчень про кваліфікаційну категорію в період дії воєнного стану».
4. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 22.02.2019 р. № 446.
5. Блощук Т. Право на медичну допомогу та його реалізація в умовах пандемії COVID-19. Підприємництво, господарство і право, 2020. С. 5–12. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/11/2.pdf>.

6. Франчук В. Лікарська помилка: сучасний погляд на проблему з позиції судово-медичної експертної практики. Здобутки клінічної і експериментальної медицини. 2018. № 2. С. 137–143. URL: file:///Users/lawyer/Downloads/9010-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-34514-1-10-20180711.pdf.

УДК 347.2(043.2)

Осадченко І.В., здобувач вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Юровська В.В., д.ю.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Сьогодні, коли Україна стала на шлях Європейської інтеграції, постає питання створення та функціонування сучасного державотворчого механізму, який базуватиметься на принципах демократії, відкритості, прозорості та на основі концепції «належного урядування».

Хоча й розпочато низку реформ стосовно існуючих державних інституцій, вони не можуть забезпечити необхідний та ефективний рівень, який необхідний для прийняття довгострокових рішень. Провідну роль у здійсненні державних функцій та управлінні процесами у державному та приватному секторах відіграє персонал.

Управління персоналом в системі державної служби є важливою складовою управління що залежить від якості виконання завдань, які покладених на органи державної влади. Отже, «створення та розвиток якісного та прозорого державного управління в Україні потребує нових концептуальних підходів до управління персоналом у державному управлінні. Оскільки існуючі заходи та інструменти ефективного управління персоналом розробляються та впроваджуються переважно в приватному секторі, важливо не лише адаптувати їх до державного сектору, а й виявити та захистити їхні аспекти в державному управлінні» [1, с. 22].

Важливими елементами процесу кадрового забезпечення є виявлення потреби у кадрах, їхня підготовка, добір, розстановка, визначення способів зайняття посад, встановлення правових засад проходження служби в органах місцевого самоврядування, шляхів підвищення кваліфікації, визначення засад перевірки виконання службовцями покладених на них завдань [2, с. 17].